

ening med omfattende kunnskaper, en klar forstand og en vinnende personlighet, sammen med en enestående arbeidsevne, som har muliggjort samlingen av Norges bønder om felles oppgaver, om arbeide for felles mål. Et livsverk av historiske dimensjoner, et verk som vil minnes så lenge nordmenn bor i Norge.

Det norske myrselskap takker statsråd Mellbye for hans innsats for de saker som vårt selskap har i oppdrag å skjøtte. Og vi ønsker lykke og krefter til fortsatt arbeide for vårt kjære fedreland.

MYRENE PÅ HINNØYA OG NÆRLIGGENDE ØYER.

Av *Aasulv Løddesøl* og *Oscar Hovde*.

HINNØYA i Nordland og Troms fylker er som bekjent Norges største øy med et areal av 2136,13 km². Nordøst for Hinnøya ligger flere småøyer, hvorav særlig må nevnes Grytøya, Bjarkøy og Sandsøya. Sydøst for Hinnøya ligger den 191,57 km² store Tjeldøya foruten noen småøyer.

Den her nevnte øygruppe berøres av ikke mindre enn 10 herreder, men bare 3 herreder ligger her med sitt hele areal, mens 7 herreder strekker sig utenom det nevnte område. For å lette oversikten skal vi gi følgende herredsoversikt:

Innen Troms fylke:

1. **Bjarkøy** herred omfatter hele Bjarkøy, Sandsøya og deler av Grytøya og Senja foruten noen småøyer.
2. **Trondenes** herred omfatter resten av Grytøya, nordøstre del av Hinnøya foruten en del småøyer.
3. **Sandtorg** herred omfatter østre del av Hinnøya foruten noen småøyer.
4. **Kvæfjord** herred omfatter midtre del av Hinnøya på begge sider av Kvæfjorden og dessuten de to småøyer Gapøya og Kvæøya.

Innen Nordland fylke:

1. **Bjørnskin** herred omfatter nordvestre del av Hinnøya og søndre del av Andøya.
2. **Sortland** herred omfatter vestre del av Hinnøya foruten østre del av Langøya.
3. **Hadsel** herred omfatter sydvestre del av Hinnøya, hele Hadseløya foruten deler av Langøya og Austvågøy.
4. **Vågan** herred omfatter sydvestspissen av Hinnøya, store deler av Austvågøy, Store og Lille Molla foruten en del småøyer.

9. Lødingen herred omfatter søndre del av Hinnøya, søndre del av Tjeldøya, hele Barøy foruten deler av fastlandet.
10. Tjeldsund herred omfatter den gjenværende sydøstlige del av Hinnøya, nordre del av Tjeldøya og en mindre del av fastlandet.

Beliggenhet: Det her behandlede øyområde begrenses mot vest av Raftsundet, Hadselfjorden, Sortlandsundet og Risøysundet, mot nord av Andfjorden, mot øst av Vågsfjorden og Ramsundet og mot syd av Ofotfjorden og Vestfjorden. Den geografiske beliggenhet er fra 68°16' til 69°6' nordlig bredde og fra 4°16' til 6° øst for Oslo meridian.

Fjellgrunnen. Ifølge «Geologisk oversiktskart over Nord-Norge», utarbeidet av Th. Vogt, 1919, består fjellgrunnen overveiende av granitt. Sydvestlig på Hinnøya, nærmere bestemt partiet vest for Øksfjorden og nordover til Sigerfjorden, finnes foruten granitt også syenitt. Langs østkysten er et større område av omvandlede sedimentære bergarter, bl. a. av glimmerskifer og kalksten. Vest for Kanstadfjorden finnes dessuten et gabbrofelt.

De løse jordlag er lite undersøkt på Hinnøya. Imidlertid adskiller Hinnøya sig lite fra de øvrige øyer i Vesterålen og Lofoten, hvor jordsmonnet foruten av myr består av sand og grus og rester av terrasser og dessuten av en del skredjord og morener. Av steddannet forvittringsjord finnes også en del, særlig langs østkysten hvor bergarten er lettest forvitrelig. Myrjorden, som først og fremst interesserer i dette arbeide, har sin største utbredelse på nordvestlige del av Hinnøya.

Topografi. Hinnøya er en bergfull og sterkt kupert øy med oprevne og ville fjellformer, særlig da den sydvestlige del av øya. Her har man også Hinnøyas høieste fjelltopp, nemlig den 1266 m høie Møisalen. Den nordøstlige del har mer avrundede former, er til dels småkupert og bevokset med bjørkeskog. Strandflate- og strandlinjedannelsen, frembragt under havets tidligere høiere stand, er også utviklet enkelte steder på Hinnøya.

Hinnøya er sterkt sønderskåret av mange og dype fjorder, og mot nabøylene og fastlandet har man til dels trange sund med høie fjell på begge sider. Disse sund danner imidlertid en lun dampskibsled, og på tross av øyas størrelse (største lengde og bredde i km henholdsvis 88 og 55 km) har de forskjellige bygder noenlunde god forbindelse med utenverdenen. Omkring Harstad, på Hinnøyas nordøstlige del, må veinettet sies å være vel utviklet. For øvrig er den landverts forbindelse dårlig på Hinnøya.

Befolkningstettheten er størst omkring Harstad by, som ligger på grensen mellom Sandtorg og Trondenes herreder. Harstad hadde i 1930 en hjemmehørende befolkning på 3788 personer. Hvad Hinnøyas samlede folkemengde angår, så er dette ikke meddelt i de offent-

Tabell 1.

Sammendrag over myrarealene på Hinnøya og nærliggende øyer.

Herred	Lyngrik mosemyr, dekar	Gressrik mosemyr, dekar	Gressmyr, dekar	Ialt dekar
Bjarkøy	80	—	510	590
Trondenes	1,430	—	2,890	4,320
Sandtorg	1,510	1,970	1,300	4,780
Kvæfjord	2,220	7,440	5,580	15,240
Bjørnskinn	9,360	25,240	200	34,800
Sortland	4,540	15,590	3,290	23,420
Lødingen	590	260	2,230	3,080
Tjeldsund	—	—	700	700
Ialt	19,730	50,500	16,700	86,930

liggjorte tellingsoppgaver, men kun angitt herredsvis. Som man vil forstå av det som er opplyst foran om de forskjellige herreders beliggenhet, vilde det kreve uforholdsmessig meget arbeide å skaffe særskilte oppgaver over Hinnøyas og de øvrige øyers folkemengde.

Myrinventeringer på Hinnøya og nærliggende øyer.

Det norske myrselskaps funksjonærer har tidligere (1915 og 1918) såvidt vi vet kun foretatt undersøkelser av to mindre myrpartier på Hinnøya, nemlig Stormyren i Trondenes herred og deler av Buksnesmyren i Bjørnskinn herred. Om disse undersøkelser foreligger en del notater i myrselskapets arkiv, men ingenting er tidligere offentliggjort.

Sommeren 1935 påbegynte myrselskapet omfattende myrinventeringer på Hinnøya, et arbeide som blev fortsatt sommeren 1936. Myrinventeringene er utført med bidrag av A/S Norsk Varekrigsforsikrings Fond. Undersøkelsene i marken er utført av sistnevnte forfatter etter samme plan som tidligere beskrevet (Medd. fra D. N. M., hefte 2, 1935), mens førstnevnte kun har foretatt kontrollbefaringer av enkelte større myrpartier.

Myrarealet på Hinnøya og nærliggende øyer utgjør ifølge våre undersøkelser 86,930 dekar (tabell 1). Av dette areal utgjør 23 % eller 19,730 dekar lyngrik mosemyr, 58 % eller 50,500 dekar er gressrik mosemyr og 19 % eller 16,700 dekar er gressmyr.

Det karakteristiske plantedekke for de forskjellige myrtyper (jfr. Gunnar Holmsen, N. G. U. nr. 99, 1923) er følgende:

a. Lyngrik mosemyr. Her dominerer røsslyng og krekling, men også blokkebær og kvitlyng finnes overalt. Av halvgressarter er

det bjørnskjegg og enhodet myrull som er av betydning. For øvrig er det de hyppig forekommende gråmosetuer ved siden av kvitmosen som setter sitt preg på myrtypen. I Trondenes og Sandtorg herreder er kvitmosen ofte erstattet av levermose. Det er lite av urteaktig vegetasjon når undtas moltebær. I alt blev funnet 7 arter som kan henregnes til urteplanter. Utenom lyng- og halvgressarter blev funnet 3—4 andre slags planter som nærmest forekommer sporadisk.

b. Gressrik mosemyr. Kvitmoselaget er på denne myrtype oftest friskere og mangler gråmosetuer, hvorimot det ofte er en ganske sterk innblanding av brunmoser. Også her er kvitmosen ofte erstattet av levermose i de to foran nevnte herreder. Vegetasjonen for øvrig er mest bjørnskjegg og myrull (en- og flerhodet). Her er en betydelig større artsrikdom enn på foran omhandlede myrtype. Foruten de allerede nevnte, fantes ganske hyppig ca. 20 forskjellige plantearter og 5—6 arter notertes med mer sporadisk forekomst.

c. Gressmyr. Det karakteristiske for denne myrtype er en meget rik vegetasjon av gressarter og urter. Av størst betydning er myrull, bjørnskjegg og starrarter, men dessuten blev funnet i alt 30 forskjellige slags lyng, gress og urter. Kvitmosen er delvis helt foretrengt, men bjørnemose forekommer nokså hyppig på denne myrtype.

Analysen av en rekke jordprøver fra myrene på Hinnøya er meddelt i tabell 2.*) Nedenfor er gitt et sammendrag av resultatene, idet middeltallene for volumvekt, aske, kvelstoff og kalk er meddelt særskilt for de forskjellige myrtyper:

	Lyngrik mosemyr 5 prøver	Gressrik mosemyr 14 prøver	Gressmyr 5 prøver
Volumvekt (tørrstoff pr. l i gr)	103	129	142
Aske, %	2,80	4,39	6,72
Kvelstoff (N), %	1,35	2,20	2,42
Kalk (CaO), %	0,34	0,21	0,40

Som man ser, er volumvekten stigende fra den lyngrike til den gressrike mosemyr og videre til gressmyr. Det samme er tilfelle med innholdet av aske og kvelstoff. Kalkinnholdet derimot viser ikke en slik tendens, idet det prosentiske kalkinnhold i prøvene fra de gressrike mosemyrer gjennomsnittlig er lavest. Hvad innholdet pr. dekar til 20 cm dyp angår, så er selvfølgelig dette sterkt avhengig av volumvekten. Stort sett kan man si at myrjorden på Hinnøya er fattig både på kvelstoff og kalk. For øvrig er innholdet en del varierende, dette gjelder ikke minst kalkinnholdet for gressmyrenes vedkommende, noe som igjen gir sig utslag i prøvenes surhetsgrad. For gressmyrenes vedkommende varierer således kalkinnholdet mellom 0,13 og 1,40 % og pH-verdien mellom 4,30 og 5,55. Selv om der ikke er direkte

*) Samtlige her meddelte analyser er utført ved Statens landbrukskjemiske kontrollstasjon i Trondheim.

Tabell 2.

Analyser av jord

Prøve nr.	Prøven tatt	Myrtype	Volumvekt (tørrstoff) pr. l. gr.	pH-verdi
1	Ca. 1 km nord for Stranda	Gressrik mosemyr	108	5.22
2	Ca. 400 m syd for Øigardselven . . .	Lyngrik mosemyr	127	4.55
3	Syd for Lille Risøya, ca. 200 m fra sj.	Gressrik mosemyr	118	4.67
4	Strandland, ø. e. av bureisingsveien . .	Lyngrik mosemyr	75	4.72
5	Ca. midt på Slettene	Gressrik mosemyr	143	4.56
6	Ca. 1,2 km nord for Bleksvann	—,,—	134	4.47
7	Lovikmyrene i Storelvkroken	Lyngrik mosemyr	134	4.18
8	Ca. 200 m ø. f. søndre ende av Langvann	Gressrik mosemyr	146	4.44
9	Ca. 1 km syd for Mellomvann	—,,—	142	4.51
10	Ca 1 km nordvest for Mellomvann . .	—,,—	144	4.55
11	Bureisingsbruket Myreng, Finnseter . .	Gressmyr	150	4.56
12	Ca. 400 m nord for Frøyselven	Gressrik mosemyr	80	4.47
13	Forfjord, Karl Nicolaisens bruk	—,,—	108	4.39
14	Forfjorddalen, Tjerebrenna	—,,—	193	4.75
15	Syd for Storneset	Lyngrik mosemyr	99	4.42
16	Opunder Gardsfjellet	Gressrik mosemyr	137	4.63
17	Godfjordeidet, 300 m syd for vannet .	—,,—	148	4.60
18	Godfjordeidet, 150 m nord for vannet .	—,,—	148	4.67
19	Osvolldalen, 200 m syd for elven . . .	Gressmyr	168	4.67
20	Osvolldalen, 300 m nord for Tverrelven	Gressrik mosemyr	62	4.65
21	Ca. 100 m syd for veien til Sollia . .	Gressmyr	125	5.55
22	Syd for Kroketaå	Lyngrik mosemyr	80	4.30
23	70 m sydvest for elven fra Haukebøvann	Gressmyr	111	4.55
24	Kongsvikdalen, nordøstre parti	—,,—	157	4.30

relasjon mellom kalkinnholdet og pH-verdi, er allikevel tendensen i retning av mindre surhet ved høit kalkinnhold forholdsvis tydelig. Dette gjelder også for de øvrige myrtyper. De fleste av de undersøkte prøver viste sig å være sterkt sure med pH-verdier mindre enn 5,0, den sureste prøve har pH 4,18. Bare to prøver er middels sure med pH-verdier over 5,0.

I tabell 3 er meddelt en del analyser av sandprøver fra Hinnøya og Grytøya. Enkelte kalksandprøver viser høit kalkinnhold og er følgelig utmerket som jordforbedringsmiddel. Prøve S 3, kvartssand fra munningen av Finnseterelven, er derimot fattig på kalk. Selvfølgelig kan det være på sin plass å benytte den slags sand til innblanding i myrjorden, men man må være opmerksom på at man ikke får noen nevneverdig forandring av myrjordens reaksjon og heller ikke noen

prøver fra Hinnøya.

I vannfri jord			Pr. dekar til 20 cm. dyp.		Anmerkninger		
Aske pst.	N pst.	CaO pst.	N kg.	CaO kg.	Formuldingsgrad	Dybde i m	Undergrunn
7.39	2.71	0.61	586	132	Noenl. vel formuldet	0,9	Leirsand
2.29	1.45	0.19	367	48	Noenl. vel formuldet	0,5	Sand
7.13	2.02	0.20	477	46	Noenl. vel formuldet	0,3	Sand
3.07	1.20	0.65	181	98	Svakt formuldet	1,4	Sand
4.40	2.36	0.13	676	38	Vel formuldet	0,6	Sand
3.46	1.80	0.16	481	44	Noenl. vel formuldet	1,2	Sand
2.56	1.40	0.22	375	60	Noenl. vel formuldet	0,4	Sand
3.44	2.28	0.21	666	62	Vel formuldet	1,0	Sten
2.91	2.00	0.51	569	145	Vel formuldet	1,6	Grus
2.60	2.24	0.11	644	31	Vel formuldet	0,8	Sten og grus
3.41	2.30	0.15	690	44	Vel formuldet	1,0	Sten og grus
3.74	2.06	0.18	328	29	Svakt formuldet	1,3	Sten og grus
2.83	1.60	0.24	344	51	Noenl. vel formuldet	0,6	Sand
5.31	1.63	0.26	620	101	Vel formuldet	0,5	Sand
4.10	1.32	0.40	262	78	Svakt formuldet	4,5	Sand
4.22	2.65	0.25	727	69	Vel formuldet	1,0	Sand
5.13	2.36	0.19	702	55	Vel formuldet	0,6	Sand
5.15	2.67	0.22	789	65	Vel formuldet	1,0	Sand
16.33	2.54	0.15	854	51	Vel formuldet	0,7	Sand
3.83	1.38	0.22	170	27	Svakt formuldet	1,7	Sand
8.62	2.79	1.40	696	348	Noenl. vel formuldet	0,8	Leirsand
1.97	1.37	0.22	219	36	Svakt formuldet	1,2	Leirsand
3.99	2.39	0.13	531	29	Noenl. vel formuldet	1,3	Fjell
2.26	2.10	0.17	647	52	Vel formuldet	1,2	Sand

økning av jordens kalkinnhold ved tilførsel av så kalkfattig materiale.

Vi skal så i tilknytning til oversiktskartet kort omtale de større myrstreknings innen de enkelte herreder. Oversiktskartet er her gjengitt i mst. 1 : 400,000, men kopier i mst. 1 : 100,000 vil kunne fås ved henvendelse til Myrselskapet (kr. 2.00 pr. stk.).

Myrene i Bjarkøy herred (undtatt Senja).

Herredets totale landareal er 107,14 km². Av dette ligger ca. 76 km² innenfor det område som her behandles, nemlig Bjarkøy, Sandsøya, den nordlige del av Grytøya foruten flere småøyer nord og vest for Bjarkøy. Det resterende (ca. 31 km²) av Bjarkøy herred ligger på Senja. Hittil er kun myrene på de førstnevnte øyer undersøkt.

Tabell 3.

Analyser av sandprøver fra Hinnøya og Grytøya.

Merke på kartet	Prøvested	Hekto- liter- vekt, kg.	I lufttørr sand		Pr. hl.		Anmrk.
			CaO pst.	CaCO ₃ pst.	CaO kg.	CaCO ₃ kg.	
	Hinnøya:						
S 1	I fjæren nord for Øy- garen	115,0	29.27	52.27	33,66	60,11	Kalksand
S 2	Ovenfor fjæren nord for Øygaren	84,4	36.90	65.89	31,06	55,61	— „ —
S 3	Mundingen av Finn- seterelven	156,8	0.68	1.21	1,07	1,90	Kvartssand
S 4	Ved Stamnes	79,8	48.20	86.07	38,46	68,68	Kalksand
S 5	Ved Haukenes	108,4	47.48	84.79	51,47	91,91	— „ —
S 6	Ved Ytterstad	110,7	43.7	78.0	48,4	86,3	— „ —
	Grytøya:						
S 7	Ved Fenes	114,8	47.8	85.4	54,8	98,0	— „ —

Innen det nevnte område av herredet er bare 590 dekar myr, nemlig 510 dekar gressmyr og 80 dekar lyngrik mosemyr.

På Bjarkøya er to gressmyrpartier på tilsammen ca. 230 dekar. Det ene av disse (ca. 120 dekar) er beliggende rett syd for Bjarkøy kirke i 25—35 meters høyde o. h. og i svak nordhelling. Det øverste jordlag er noenlunde vel formuldet. Dybden er opptil 1,5 m og med god brenntorv (H_0 — H_1) i de dypest liggende lag. Her brennes forresten også gresstorven, så der efterlates bare den leirblandede sand- og grusundergrunn. Det annet parti (ca. 110 dekar) ligger på høiden nord for Vestnes (120 m o. h.). Myren utnyttet til brenntorv av op-sitterne på Vestnes. Der er kjørbar vei op til myren, dessuten er det lagt løipestreng. Myren har meget ujevn dybde — opptil ca. 2 m. —, men ofte med bergskjær i dagen. Undergrunnen består av leirblandet grus. Begge de nevnte myrpartier tilhører overveiende gressmyr-typen.

På Sandsøya er i alt 220 dekar myr, hvorav 180 dekar er gressmyr og resten er lyngrik mosemyr. Et ca. 80 dekar stort gressmyr-parti langs veien mellom Altevik og Slakstad er allerede utparsellert til bureisingsbruk. Myren ligger i en høyde av ca. 25 m o. h. og er vel formuldet med en gjennomsnittsdypde av ca. 1 m. Undergrunnen består av noe leirblandet grus. Da myren er sumpig og har flere små tjern, må her kanalisering til. Såvel selve myren som den skogklædde fastmarksjord omkring denne må karakteriseres som god dyrkings-jord.

Øst for Nordsand er et parti myr på i alt 140 dekar, hvor de vestligste ca. 40 dekar er lyngrik mosemyr og resten er gressmyr. Mosemyren danner god strøtorv med næsten frisk mose til vel 1 meters dybde. Herunder er noenlunde god brenntorv (H_{3-6}) til en dybde av op til 3—4 m. Denne del av myren utnyttes både til strø- og brenntorv. Gressmyrpartiet, som utgjør ca. 100 dekar, er vel formuldet, har jevn overflate og liten helling. Dybden er oftest bare ca. $\frac{1}{2}$ m. Midtpartiet måler dog op til 2 m og har særdeles god brenntorv (H_{7-8}). Undergrunnen består av leirblandet grus og sand. En del av partiet er under opdyrking.

På Grytøya innen Bjarkøy herred finnes bare to nevneverdige myrer på tilsammen 140 dekar. Nord for Fenes er ca. 40 dekar lyngrik mosemyr, sterkt opstykket og kupert med meget varierende dybde. Myren brukes til brensel, men er meget dårlig som sådant (H_{3-4}). Etter fornuftig avtorvning vil det kunne anlegges kulturbeite på myren.

Stor myren, ovenfor veien mellom Fenes og Lunde (i Trondenes) er en ca. 100 dekar stor gressmyr med god helling mot øst. Høiden over havet er 30—40 m. Myren er vel formuldet og undergrunnen består av stenet leirgrus. Dybden er bare ca. $\frac{1}{2}$ m. Såvel myren som den omkringliggende fastmarksjord er god dyrkingsjord. En del er også allerede dyrket.

I de dypere torvlag i myrene på de her omtalte 3 øyer finnes hyppig store fururøtter. Dette viser at det tidligere har vokset stor skog på disse myrer, som nu ligger skogbare.

Myrene i Trondenes herred.

Trondenes herred har et landareal av 176,85 km², herav ligger 112 km² på Hinnøya og resten på Grytøya og de omliggende småøyer. Hele herredet faller innenfor det her behandlede område.

Av tabell 1 vil fremgå at herredets samlede myrareal utgjør 4320 dekar. Bare en mindre del av dette ligger på Grytøya og småøyene, mens tyngden av myrene finnes på Hinnøya sydvest for Harstad.

På Grytøya. Her finnes i alt bare ca. 100 dekar myr, fordelt på to felter, nemlig et øst for Dale på ca. 50 dekar og et øst for Vadskinn også på ca. 50 dekar. Myrene er gressmyrer og ligger omgitt av bjørkeskog. Dette er grunne myrer på sand- og grusundergrunn. Det stikkes litt torv på de dypeste partier av myrene, men brenntorvbeholdningene er utilstrekkelige til dekning av behovet, så flere gårder kjøper adskillig ved og kull.

På Hinnøya. På begge sider av veien Kjelhus—Storvassbotn ligger ca. 2500 dekar myr fordelt på 10 mindre felter. Ca. $\frac{3}{4}$ av dette areal er gressmyr, mens det øvrige er lyngrik mosemyr. Partiet mellom Kjelhus, Sollia og Tømmeråsen er bygdealmanning tilhørende de nevnte eiendommer. Høiden over havet er fra 120 til 130 m. Foruten myrene finnes her ganske store arealer med fastmark, tilvokset med småbjørk og delvis med en rik gressvegetasjon. Terrenget ligger

vesentlig i sydsthelling, for øvrig er landskapet lite kupert. Jordarten er nærmest en leirblandet grus, ikke nevneverdig utvasket. Muldlaget som dekker mineraljorden er imidlertid ganske tynt. En del av denne fastmarksjord egner sig for dyrking, men steninnholdet vil nok gjøre at dyrkingen blir noe dyr.

Innen almeningsområdet ligger det foran nevnte myrareal. Flere av de lyngrike mosemyrer er små. De er svakt formuldet i overflaten og har gjennomgående dårlig brenntorv i dybden, men i mangel av bedre torv benyttes den allikevel enkelte steder. Dybden dreier sig gjerne om 1 à 2 m., undergrunnen er leirblandet sand og grus. En del av disse myrer er lite skikket som dyrkingsjord, men har god strøtorv. To noe større gressmyrområder på henholdsvis ca. 850 og ca. 800 dekar, med noenlunde vel formuldet jord i de øverste lag, er bedre dyrkingsjord. Disse gressmyrer er bare fra ca. $\frac{1}{2}$ til 1 m dype med leirblandet sand i bunnen. For øvrig er store partier av gressmyrene vanskelig å avgrøfte på grunn av jevn og lav beliggenhet i forhold til avløpet, som vanskelig kan senkes. Foruten de nevnte almeningsmyrer ligger det på grensen mot Kvæfjord en ca. 300 dekar stor gressmyr. Likeså er det en ca. 300 dekar stor gressmyr på Harstadskaret. Disse myrer er noe uensartet og sønderskåret av elver og bekker, men hvad jordkvaliteten angår, må de sies å være bra. Myrene er ca. 1 m dype, er noenlunde vel formuldet og har en godartet undergrunn bestående av leirblandet sand. En ulempe er at særlig sistnevnte myr ligger undav solen.

Av myrer for øvrig innen Trondenes herred finnes syd for bygdeveien Ervik—Bremnes (i Kvæfjord) i alt ca. 1100 dekar myr fordelt på 4 felter. Av disse felter ligger 2 felter ved østre ende av Møkkelandsvann, tilsammen utgjør de ca. 400 dekar. De 2 andre felter ligger ved herredsgrensen mot Kvæfjord og utgjør tilsammen vel 700 dekar. Myrtypen er for den overveiende del lyngrik mosemyr, en del er gressmyr. Det største areal av de nevnte myrer er temmelig uensartet og opdelt med tjern og grunn mark, overflaten er til dels nærmest horisontal eller med meget svakt fall. Det meste av disse myrer har liten interesse for dyrking, først og fremst på grunn av høi beliggenhet (fra 210 til 250 m. o. h.).

Myrene i Sandtorg herred.

Landarealet utgjør 160,40 km², på Hinnøya faller ca. 157 km² og resten eller ca. 3 km² på småøyene i Vågsfjorden. Hele herredet ligger innenfor oversiktskartets område.

Myrarealet innen Sandtorg herred utgjør 4780 dekar (jfr. tabell 1). Såvel lyngrik som gressrik mosemyr og gressmyr forekommer, herav dominerer den gressrike mosemyr med ca. 2000 dekar.

De største myrstrekninger i Sandtorg ligger i søndre del av herredet vestover fra Gausvik. Her er i alt på et mindre område samlet ca. 3000 dekar myr, riktignok på flere felter, men det største har like-

vel et areal av bortimot 1500 dekar. Dette felt, som strekker sig fra Steinvann til Langvann og Haukebøvann, er nokså kupert og meget uensartet. Høyden over havet varierer sterkt, men dreier sig om 70—100 m. Dybden varierer også sterkt, største målte dybde var 2 m. Overflatelaget i denne myr er lite formuldet og myren er nokså sumpig, og det er vanskelig å skaffe avløp for vannet. Enkelte steder blev påvist brukbar brenntorv, men den er ikke særlig god. I det hele er myren ikke særlig godt skikket hverken til dyrking eller teknisk utnyttelse, men vil selvfølgelig kunne nyttiggjøres efter en eventuell uttapping og påkosting.

De øvrige mindre myrer brukes delvis til brenntorv, men kvaliteten er varierende. Enkelte av disse myrer ligger direkte på fjell, for øvrig er det sand og grus i bunnen. Dybden når på sine steder 3 m, høyden over havet er fra 50 til 120 m. Som dyrkingsjord er det bare enkelte partier som kan komme i betraktning.

I den del av Kongsvikdalen som har fall mot Storvann, ligger en ca. 750 dekar stor gressmyr noenlunde sammenhengende, men med flere opstikkende bergskjær. Myren er lite formuldet i overflaten, dybden er op til 2 m, undergrunn sand og grus. Her kommer antagelig vei om noen år og feltet vil da kunne dyrkes, men dessverre er høyden over havet nokså stor (150—240 m).

Vest for Sandtorg ligger et parti lyngrik mosemyr, ca. 450 dekar stort. Myren er grunn (0,7—1,0 m) og kviler direkte på fjell og bør følgelig helst ikke avtorves, enskjønt den inneholder brukbar brenntorv.

Vi må dessuten nevnte en ca. 600 dekar stor overveiende lyngrik mosemyr vest for veien mellom Kilbotn og Melvik. Myren er meget uensartet og opdelt ved flere bekker. Høyden er 70—80 m o. h., dybden er gjerne fra 1 til 2 m, undergrunn sand og grus. Myren er lite omdannet og egnert sig best til torvstrø.

Myrene i Kvæfjord herred.

Kvæfjord herred har et landareal av 647,03 km². Av dette areal tilhører ca. 634 km² Hinnøya, mens 13 km² faller på småøyer i Kvæfjorden.

I Kvæfjord er adskillig mer myr enn i de tidligere omtalte herreder. Det vil fremgå av tabell 1 at det samlede myrareal er opført med 15,240 dekar. Dette fordeler sig med ca. 14 % på lyngrik mosemyr, ca. 49 % er gressrik mosemyr og ca. 37 % gressmyr. De største myrer har man langs Kvæfjordens vestsida.

Mellem Kinn og Finnseter er ca. 3300 dekar myr, hvorav vel halvparten er gressmyr, mens bare 180 dekar (5 %) er lyngrik mosemyr og resten er gressrik mosemyr. Av gressmyrene ligger en ca. 1 km syd for Kinn. Myren heller ganske sterkt mot øst, den er vel formuldet og har en dybde av op til 2 m, oftest dog mellem 1/2 og 1 m.

Fig. 1. Myr syd for Finnseter, Kvæfjord.

Undergrunnen består av grus, undtagelsesvis litt leirblandet. De andre gressmyrer innen dette område ligger i større høide over havet, nemlig fra ca. 100 til 200 m. Det er myrer med liten dybde, oftest omkring en halv meter. Formuldingen er ganske god og undergrunnen består av sand eller grus.

De gressrike mosemyrer utmerker sig ved å være vel formuldet, de har en ganske rik gressvegetasjon og ikke særlig mektigt, men friskt moselag. Myrene heller ofte ganske sterkt mot øst og høiden over havet går op i ca. 60 m. Dybden varierer mellom $\frac{1}{2}$ og 2 m. Myrene har god brenntorv (H_6) under et spadstikkis dybde. På myrene vokser en del bjørkekratt.

En vei mellom Kinn og Finnseter, som nu er under arbeide, kommer i direkte berøring med ca. 1700 dekar av de beste dyrkingsmyrer innen dette parti. Dyrkingsverdet kan her settes til 2 å 3.

Fra Finnseter og sydover til Myrland er et så godt som sammenhengende myrparti på i alt 4500 dekar. Dette fordeler sig noenlunde likt på de to myrtyper gressmyr og gressrik mosemyr. Gressmyren utgjør den nordligste del fra Finnseter til og med Tingmyren og Lappskogmyren. Myrene strekker sig fra havet og op til en høide av ca. 60 m. Hellingen er overalt tilstrekkelig til å gi avløp for vannet og er overveiende mot øst. Det øverste jordlag er noenlunde vel til formuldet, undergrunnen består av sand. På det nordligste parti er dybden oftest mindre enn 1 m, mens Tingmyren på flere steder er 3 m dyp. Denne eier av Harstad kommune, som drev brenntorvproduksjon her i årene 1919—24. Myren inneholder god brenntorv, som dog henger dårlig sammen.

Fra Lappskogmyren og sydover er landskapet mere kupert og myrtypen går her over til gressrik mosemyr med en del skogkratt. Også her er matjorden noenlunde vel til vel formuldet og brenntorven er god (H_{6-7}) under 1 à 2 lomper. Dybden er oftest ca. 1 m, men partivis noe mere. Undergrunnen består av stenet grus. Hele dette parti må karakteriseres som noenlunde god til god dyrkingsjord.

Opper dalen vest for Myrland er ca. 1400 dekar vesentlig gressrik mosemyr. Et mindre parti på nordsiden av elven og nærmest sjøen er lyngrik mosemyr. Dalen er bred nederst og terrenget er her jevnt med helling inn mot elven og mot øst. Myren har næsten frisk kvitmose til 30—40 cm dybde og er derunder svakt formuldet. Dybden varierer meget, idet den ofte når 5—6 m, men er gjennom snittlig 1 til 2 m. Undergrunnen består av grus eller sand, til dels med noen leirblanding.

Her finnes god brenntorv (H_6), rik på trerester. Dyrkingsverdet for dette parti er satt til 3 à 4.

Strekningen fra bunnen av Godfjorden og vestover til fylkesgrensen (Hognfjordeidet) er sterkt kupert og opstykket. Her finner man vesentlig gressrik mosemyr og små partier av gressmyr. Lengst vest er et mere sammenhengende parti gressrik mosemyr med liten helling og noenlunde vel formuldet. Dybden er fra 1 til 2 m, undergrunnen består av sand, undertiden med leirinnblanding. I den sterke helling på nordsiden er flere utslåtter. Feltet som eies av op-sittere på Reinstad i fellesskap, eger sig bra til bureising. Partiet langs stranden herfra og nordover til Reinstad er sterkt kupert, til dels bratt og lite sammenhengende, og består vesentlig av grunn, gressrik mosemyr. Her er nu anlagt flere bureisingsbruk.

Ca. 1000 dekar gressmyr beliggende rundt østenden av Langvannet og ned til Langvassbukt i Gullsfjorden ligger i en høyde av op til 40 m o. h. med helling mot vannet og elven, og lengst øst mot Langvassbukt. Den søndre del er noe kupert og delvis bevokset med bjørkekratt. Matjordlaget er svakt til noenlunde vel formuldet og dybden er på nordsiden av elven op til 2 m, men oftest mindre, og syd for elven for det meste mindre enn 1 m. Undergrunnen består av grus, til dels med litt leirblanding. Dyrkingsverdet er her satt til 3.

Som det siste større sammenhengende myrparti må nevnes en ca. 1300 dekar stor gressmyr ved bunnen av Gullsfjorden. Terrenget er her noe kupert og med spredte skogholt, så myren er ikke ganske sammenhengende, men avbrutt av mellemliggende fastmarks-partier. Det op til 1 m mektige myrslag er noenlunde vel eller ofte vel formuldet i overflaten og undergrunnen består av grus og sand. Hellingen er inn mot midten av den brede dal og mot nord; dreneringsforholdene er gode. Dyrkingsverdet er 2 til 3. Arkomsten er noe tungvint, idet feltet mangler veiforbindelse, det har dog vært på tale

å legge vei mellom Gullsfjordbotn og Kanstadbotn, et projekt som synes fullt berettiget.

De andre myrpartier innen dette herred ligger mere spredt. Nevnes bør det som går under navn av Indre Eidet, nemlig partiet mellom Sollia og Kvæfjorden på begge sider av veien fra Harstad til Borkenes. Dette ligger i 150 til 200 m o. h. og innbefatter ca. 1200 dekar myr, hvorav vel $\frac{1}{4}$ er gressmyr og resten lyngrik mosemyr. Dybden varierer mest mellom 1 og 2 m. Det er dårlig, men brukbar brenntorv i de dypest liggende lag, og undergrunnen består av sand, til dels med litt leirinnblanding. Den lyngrike mosemyr er helt uformuldet til ca. 1 m dybde, mens gressmyren er noenlunde vel formuldet. Fastmarken som utgjør et betydelig større areal, er noe stenet og grusholdig og med til dels tydelig utvaskingsskikt, men er rik på finpartikler (rødbrun leirsand). Vegetasjonen er mest gress, men det organisk dannede jordlag er av liten mektighet, undtagen i overgangen til gressmyren.

Videre finnes på østsiden av Godfjorden et par mindre myrer, henholdsvis i Gunnesdalen (320 dekar) og i Lebekkdalen (190 dekar). Begge steder er typen gressrik mosemyr. Det øverste lag er noenlunde vel til vel formuldet, dybden er 1 å 1,5 m, og undergrunnen består av grus. På førstnevnte myr torves for tiden sterkt, og en betydelig del er allerede avtorvet. Sistnevnte grenser til det foran beskrevne Hognfjordeid og egner sig best til dyrking.

Til slutt skal nevnes Asmyren, beliggende i ca. 250 m høide syd for Bremnes. Myren har liten helling, er svært uensartet og noe opdelt av tjern og grunn mark. Myrlaget har for det meste liten mektighet og består for øvrig av næsten uformuldet lyngrik mosemyrtorv på grusundergrunn. Den dårlige kvalitet og særlig den høie beliggenhet gjør myren lite egnet til dyrking. Til teknisk utnyttelse er den heller ikke særlig skikket, da den er så opstykket.

Myrene i Bjørnskinn herred (Hinnøya).

Bjørnskinn herred utgjør 298,57 km². Dette areal fordeler sig med ca. 177 km² på Hinnøya og ca. 121 km² på Andøya.

Myrene i den del av herredet som ligger på Andøya, er tidligere beskrevet (D. N. M.s tidsskrift nr. 2, 1935) og utgjør 19,490 dekar. Innen Bjørnskinn herred på Hinnøya finnes 34,800 dekar myr. I alt utgjør således myrene i Bjørnskinn 54,290 dekar, eller vel 18 % av herredets totale landareal.

Myrene i Bjørnskinn (Hinnøya) består av 27 % lyngrik mosemyr, 72 % gressrik mosemyr og 1 % gressmyr. De danner her store, sammenhengende arealer som naturlig kan behandles i tre avdelinger.

1. Partiet mellom Stranda og Lovik, innbefattet et par små myrer syd for Stranda, utgjør i alt 4540 dekar. Herav er 3590 dekar lyngrik mosemyr og resten er gressrik mosemyr,

Fig. 2. Fra Lovikmyrene i Bjørnskinn.

Den gressrike mosemyr som finnes ved Buksnesstranda samt like syd for Lovik, er av god kvalitet og nærmer sig sterkt gressmyrtypen, idet vegetasjonen er rik på gress og urter, dessuten en del småbjørk. Matjordlaget er her vel formuldet. Den har helling mot vest med høyde over havet op til 30 m. Dybden er ikke særlig stor, oftest mindre enn 1 m. Undergrunnen består av sand og leir. På flere steder stikker sten op i dagen. Dyrkingsverdet er satt til 2.

Den lyngrike mosemyr som vesentlig ligger mellom foran nevnte myrpartier, er av langt dårligere kvalitet med en masse gråmosetuer og en del mindre tjern. Terrenget er noe kupert med opstikkende knauser av flisberg, her og der vokser en del forkrøpelt bjørk. Myren har for en stor del liten helling mot vest og nord. Høyden over havet er fra 15 til 30 m. Et mindre parti nordøst for Øygardselven når op til en høyde av 90 m o. h. Dybden av disse myrer er liten, oftest mindre enn 1 m, men når undtagelsesvis (sydligst) 2 m. På de dypeste partier finnes brukbar brenntorv (H.-o). Myren er noenlunde vel formuldet undtatt et lite parti ved Øygaren, hvor det finnes strøtorv. Disse myrer kviler på et underlag av sand eller grus. Dyrkningsverdet er her satt til 3.

En vesentlig del av det her beskrevne område er innkjøpt av Ny Jord og kalt Strandland. Her er bygget 4,5 km veier og tatt 3,5 km kanaler. Feltet er på 3392 dekar og er utparsellert i 15 bruk, hvorav de fleste allerede er solgt.

2. Lovikmyrene og Slettene kalles det svære myrparti mellom Lovik, Bleksvannet og vannskillet mot Buksnes. Feltet utgjør i alt 9260 dekar, noenlunde likelig fordelt mellom lyngrik og

gressrik mosemyr. Myrene eies av opsittere på Lovik, i alt 14 bruk, hvorav 12 har hver 1/16 og 2 har hver 1/8. Landskapet danner en bred dal med bratte skogklædte lier og sterk helling av myren fra begge sider inn mot midten av dalen, som er omtrent flat i vel 1 km.s bredde. I en høide av 20—25 m o. h. er en tydelig strandlinje. De myrdannelser som ligger lavere enn denne, er svært grunne og stenfulle, mens de høiereliggende har jevn overflate, dog med en og annen stor sten i dagen. De høiest liggende myrer når op til en høide av ca. 60 m. o. h., men den vesentligste del ligger mellom 20—30 m. Midtpartiet av dalen, som er lyngrik mosemyr, har svært liten dybde, oftest 20 til 50 cm, undtagelsesvis op til 2 m, og da med brukbar brenntorv. Det øverste lag av myren er gjennomgående noenlunde vel formuldet. Undergrunnen er nærmest ned mot sjøen fin kvartssand, lengere fremme i dalen er grusbunn. Den gressrike mosemyr som ligger vesentlig på østsiden av dalen med god helling mot vest, og for det nordligste partis vedkommende mot nord, er noenlunde vel til vel formuldet og med særdeles jevn dybde på ca. 1 m. Grunnet er partiet øst for Storvannet. Det dypeste parti har man fra Anessletten opover mot Bleksvannet. De gressrike mosemyrer innen dette felt har særdeles gode dreneringsforhold med rikelig fall. Dyrkingsverdet for de beste partier er satt til 2 à 3.

Den lyngrike mosemyr, og da særlig den del som ligger midt i dalen, ansees mindre godt egnet for dyrking og er gitt dyrkingsverd 4.

Sydover fra Lovikmyrene og Slettene fortsetter dalen i samme bredde i ca. 2 km.s lengde for så atter å utvide sig mot Ekefjeldalen og Langvassdalen rundt Buksnesfjellet til Buksnes. Hele dette felt, som utgjør 11,410 dekar, er gressrik mosemyr og tilhører opsitterne på Buksnes i fellesskap. Stort sett er dette felt svært ensartet og likt det foran beskrevne. Her er dog noe større dybder, op til 3 m, enkelte steder med til dels god brenntorv (H_0). Høiden over havet er fra 10 til 60 m med jevn, dog ofte noe liten helling, mest mot vest og nordvest, men en betydelig del ligger i sydhelling. Dyrkingsverdet for de forskjellige partier varierer fra 2 til 3.

Hele dalføret mellom Lovik og Buksnesbukten, hvor myrarealet i alt utgjør 20,760 dekar, hvorav ca. 17,000 dekar er gitt dyrkingsverd 3 eller bedre, ligger nu så å si ubenyttet, bortsett fra litt multesanking. Her må imidlertid veier til skal man kunne ta fatt på opdyrking. Såvel Lovik som Buksnes er nu uten veiforbindelse. En ny vei mellom Lovik og Buksnes gjennom dette dalføre har sin fulle berettigelse ut fra de betydelige dyrkingsinteresser som her finnes.

3. Som det tredje store myrområde innen Bjørnskinn herred på Hinnøya skal omhandles partiet fra bunnen av Forfjorden til Langvassdalen og Finnseterdalen samt den østre del av Forfjorddalen. Myrene, som dog ikke er sammenhengende, utgjør i alt 9410 dekar. Herav er vel $\frac{1}{2}$ gressrik mosemyr, mens resten er lyngrik mosemyr.

Fig. 3. Myr på nordsiden av Forfjorden, Bjørnskinn.

Den lyngrike mosemyr som vesentlig finnes på det laveste parti nærmest Forfjorden i en høyde av 15—20 m o. h., har liten helling, men bra jevn overflate, dog finnes noen rabber og opstikkende fjellknauser. Myren er svakt formuldet og har temmelig jevn dybde på ca. 1 m. Østligst er dog dybden op til 3 m, og her finnes god brenntorv under et spadestikks dybde. Undergrunnen er overalt sand eller grus og ofte leirblandet.

De gressrike mosemyrer innen dette område er av en noe vekslende karakter. Den nordvestlige del, altså partiet fra Forfjord til Langvassdalen, har jevn overflate og god helling mot syd og øst. Myren er noenlunde vel formuldet, dybden ca. 1 m. Ved Langvannet finnes et fint parti brenntorv hvor dybden når 4 m. Dreneringsforholdene er gode, torvgrøfter kan benyttes. Her er anlagt 5 bureisingsbruk.

På nordvestsiden av elven gjennom Lovikdalen heller terrenget jevnt mot syd. Myren er her bedre formuldet enn på foregående parti og flekkevis er mosedekket ubetydelig, så den nærmer sig gressmyrtypen. Dybden er oftest $\frac{1}{2}$ til 1 m. Partivis, hvor dybden er størst (op til 2 m) og særlig hvor det vokser tett av moltebær, finnes meget fast og god brenntorv. Midtpartiet av dette felt (ca. 200—300 dekar) inneholder strørtorv i op til 3 m dybde. For øvrig er feltet godt skikket til dyrking.

På den annen side av elven gjennom Lovikdalen er myren sterkt opdelt ved flere større og mindre partier grunn lyngmark. Mellem disse er for det meste ganske grunn gressrik mosemyr med liten hel-

ling mest mot vest og nordvest. Her vokser spredte trær av kort rottykk furu. Det øverste lag av myren er næsten overalt svakt formuldet, men på flere steder finnes ganske god brenntorv. Undergrunnen består av grus eller sand. Dyrkingsverdet er satt til 3 à 4.

Østsiden av Forfjorddalen har liten helling lengst nord og nærmest elven. Hellingen tiltar i høiden og er sterk hvor myren slutter, ca. 40 m o. h. Her er øverst et friskt moselag, men allerede i 10—20 cm dybde er torven vel formuldet. Dybden er 1 til 2 m, undergrunnen består av løs sand, og på storparten av arealet er betydelig sanninnblanding i myrlaget. Dette er god dyrkingsjord.

Mellem Forfjord og Fornes ligger et par små gressmyrer på til sammen 180 dekar. De beites nu, men egner sig godt for dyrking.

Myrene i Sortland herred (Hinnøya).

Innen det område av Sortland herred som ligger på Hinnøya (ca. $\frac{2}{3}$ av hele herredet) er i alt 23,420 dekar myr. Herav er 66 % gressrik mosemyr, 20 % lyngrik mosemyr og 14 % gressmyr. Herredets samlede landareal er 411,04 km².

Myrforekomstene innen dette herred er mere spredte og usammenhengende enn i foregående. Regnet nordfra kan det vesentlige av myrene henføres til et av følgende 6 områder:

1. Vestsiden av Forfjorddalen, i alt ca. 5000 dekar, svært grunne og usammenhengende, vesentlig gressrike mosemyrer. De har ofte liten helling, da de ligger på platåer i vekslende høide. Dybden er sjelden over 1 m., og ofte mindre enn $\frac{1}{2}$ m. Det øverste lag består av næsten frisk kvitmose i blanding med halvgressarter. Undergrunnen består av sand og stor sten, som også ofte stikker op i dagen.

Disse myrer egner sig dårlig til dyrking, de er lite formuldet og ligger i nordhelling. Mellem myrpartiene vokser en del forkrøp-let furu.

2. Roksyomyrene utgjør ca. 3500 dekar, hvorav den ene halvdel (den vestlige) er lyngrik mosemyr og den annen halvdel er gressrik mosemyr. Den lyngrike mosemyr har liten helling og når til en høide av ca. 30 m o. h. Formuldingsgraden er noe forskjellig, idet et parti sydover fra Roksyøygårdene er fullstendig uformuldet og inneholder god strøtorv (H₃) helt ned til bunnen, det vil si ca. 2,5 til 3 m dypt. For øvrig er den svakt eller noenlunde vel formuldet og dybden er oftest 1,5 à 2 m (på det nordligste parti måltet dog op til 5 m). Undergrunnen består av sand og sten. Her stikkes brenntorv nærmest gårdene, men torven er dårlig (H₄₋₅).

På den nordligste del er anlagt noen bureisingsbruk. Dyrkingsverdet for dette parti er satt lik 3.

Den del av den gressrike mosemyr som danner et 300 til 600 m. bredt belte langs foten av Gardsfjellet, har noe større helling mot

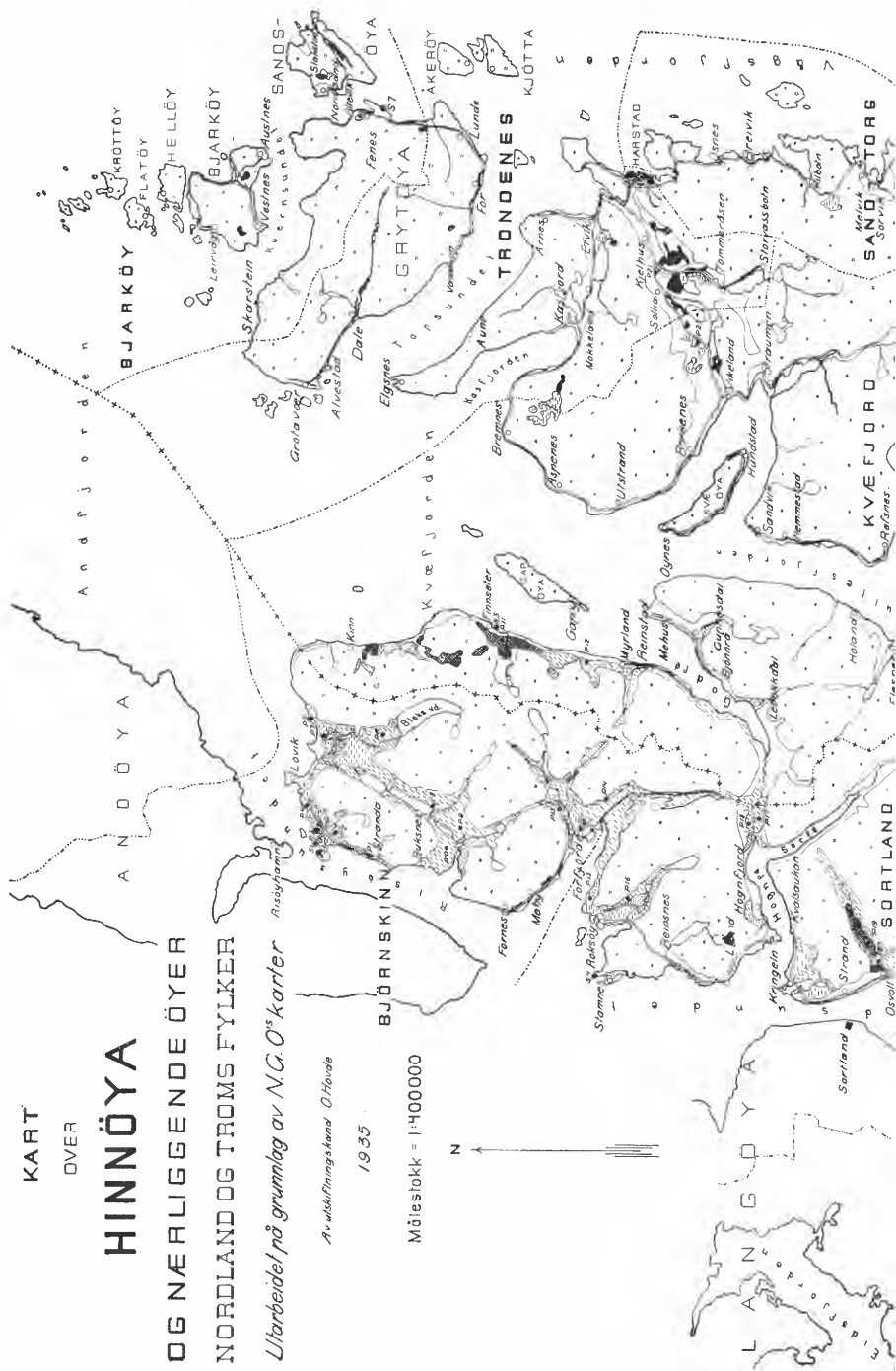
sydvest. Myren er her vel formuldet og har en gjennomsnittsdybde av ca. 1 m, undergrunnen sand. Dette parti må karakteriseres som god dyrkingsmyr. Av noe dårligere kvalitet er det som ligger syd for dette parti, nemlig rundt vannet og over mot Roksyøeidet. Terrenget her er mer kupert og storstenet, men også her vil kunne plasseres flere bruk.

3. Godfjordeidet, fra bunnen av Hognfjorden til fylkesgrensen mot Troms, er nokså sterkt kupert og delvis klædd med bjørk og or. Hellingen er noe forskjellig og ned mot elven fra begge sider. Ca. 1800 dekar er gressrik mosemyr, dertil kommer et omtrent lignende areal fastmarksjord med ofte ganske bra matjordlag, men en del er også temmelig grunt. Myren er øverst noenlunde vel eller oftest vel formuldet, og dybden er på sydsiden av elven $\frac{1}{2}$ til 1 m. På nordsiden er dybden opptil 1,5 m og med særdeles god brenntorv (H.). Undergrunnen består av sand med noe sten. Dreneringsforholdene for dette felt er gode og dyrkingsverdet er satt til 2 à 3. Feltet er kartlagt for å utlegges til kommunalt bureisingsfelt.

Like ved Hognfjordgårdene ligger et myrparti ca. 600 dekar stort, vesentlig brenntorvmyr.

4. Kringelmyrene som ligger mellom Strand og Kvalsaukan, utgjør i alt ca. 4000 dekar. Den vestlige og nordlige del eller ca. $\frac{2}{3}$ av arealet er lyngrik mosemyr, og resten er gressrik mosemyr. Myrene er bra sammenhengende og noenlunde jevne, undtagen midtpartiet hvor det finnes noen knauser. For det meste heller feltet mot nord, den vesentlige del har dog svært liten helling. Høyden over havet er fra noen få meter opptil ca. 60 m. Stort sett er den lyngrike mosemyr svakt formuldet og den gressrike noenlunde vel formuldet med til dels ganske god brenntorv under 2—3 lomper. Dybden er forholdsvis jevn og dreier sig om 1 til 2 m. På den nordøstlige del måltas dog opptil 3 m. Undergrunnen består av meget stenfull grus. På en del av dette felt — det nordøstlige — har i sin tid vært drevet brenntorvproduksjon. Nu er den nordlige del, fra Kvalsauken langs stranden, utlagt til bureisingsbruk, bebygget og for en stor del opdyrket. Det meste av Kringelmyrene må karakteriseres som noenlunde god dyrkingsjord.

5. Osvolldalen, fra Anesbukten i Sortlandssundet i nordøstlig retning mot Sørfjorden, er ca. 1 km bred og vel 7 km lang. I dalbunnen er hellingen svært liten til en bredde av 200—300 m på hver side av elven. Langs elven i denne avstand og i en høyde av ca. 30 m går en tydelig strandterrasse. Oppå denne er et platå hvor hellingen ikke er særlig stor, men dog større enn på den lavestliggende flate. Store deler av arealet er skogklædd. Jordsmonnet i Osvolldalen er temmelig uensartet. Myrarealet utgjør ca. 5000 dekar, hvorav $\frac{2}{3}$ er gressrik mosemyr og $\frac{1}{3}$ er gressmyr. Den sydvestlige del til Tverrelven er en meget grunn og usammenhengende mosemyr av liten dyrkingsverdi. Oppå terrassen på sydsiden av dalen, samt partiet øst for Osvoll-

KART

OVER

HINNØYA

OG NÆRLIGGENDE ØYER

NORDLAND OG TROMS FYLKER

Utarbeidet på grunnlag av N.G. Ø's kart

Av utskiftningsstand 0 Hovde

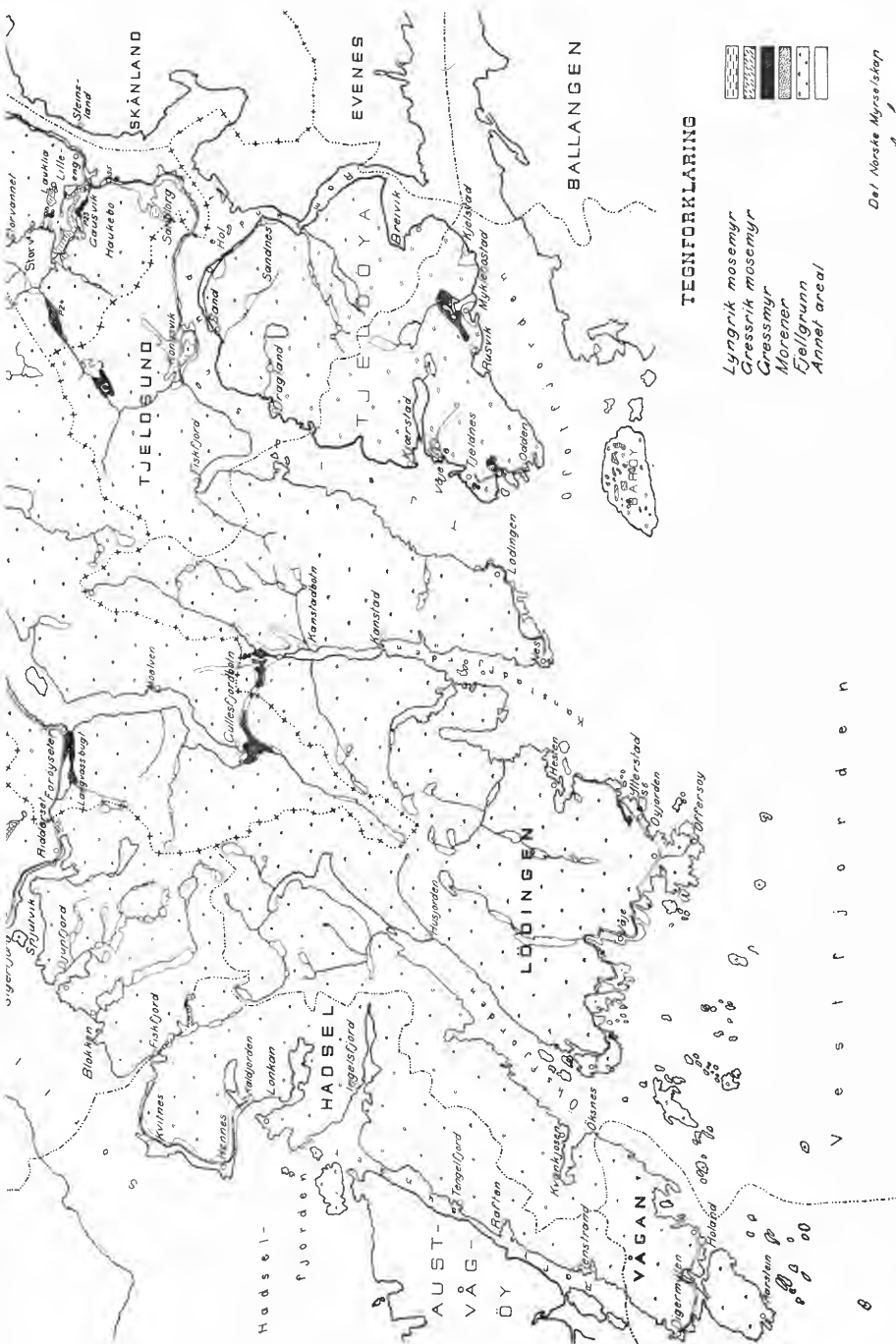
1935

Målestokk = 1:400000

N

Sørland

Osvald

TEGNTORKLARING

- Lyngrik mosemyr
- Gressrik mosemyr
- Gressmyr
- Morener
- Djellgrunn
- Annel area

Del Norske Myreskolep
A. B.

V e s t r j o r d e n

vannet, er også noe uensartet og delvis skogklædd. Hellingsforholdene varierer meget. Også dybden varierer en del, men er meget sjelden over 1 m. De øverste 20 cm er overveiende svakt til noenlunde vel formuldet med ganske stort innhold av planterøtter. I undergrunnen finnes oftest fast sand eller grus med en del sten. Dreneringsforholdene er som følge derav, og på grunn av det skiftende fall, mindre gode. Dyrkingsverdet er satt til 3.

Dalbunnen på begge sider av Osvollelven har meget liten helling og oversvømmes ofte av elven, hvorved avsettes sand og slam, derfor har myren her særlig stort askeinnhold (jfr. prøve nr. 19). Moselag mangler oftest, og matjorden er vel formuldet. Undergrunnen består av finsand eller leirsand. Dybden av myren er på sydsiden av elven for det meste $\frac{1}{2}$ til 1 m, mens den på nordsiden er noe større (1—2 m). På det nordligste parti (Stormyren) stikkes en del brenntorv. Det er stukket vei op gjennom dalen, og en betydelig del er kartlagt med tanke på kommunal bureising. Det må sies at feltet egner sig ganske godt som sådant, idet beliggenheten er forholdsvis lun og iallfall bunnen og nordsiden av dalen består av noenlunde god til god dyrkingsjord.

6. **Kjerringdalen** skjærer sig først i østlig og siden i sydøstlig retning inn mellom Osvoldalen og Sigerfjorden. Dette dalføre er smalere enn foregående og inneholder ca. 1900 dekar myr fordelt med $\frac{1}{4}$ på gressmyr og $\frac{3}{4}$ på gressrik mosemyr. Terrenget er litt kupert, og dybden er oftest mindre enn 1 m, øverst i dalen dog noe mer. På flere små partier finnes god brenntorv. Det øvre lag av myren er svakt til noenlunde vel formuldet, ofte med moselag like på den faste grusundergrunn. Gressmyrpartiet — nærmest veien — er noenlunde godt, men resten er mindre god dyrkingsmyr.

Myrene i Hadsel herred (Hinnøya).

I Hadsel herred på Hinnøya finnes ikke større sammenhengende myrstrekninger som vi har funnet verd å ta med ved denne undersøkelse. På de øvrige øyer som herredet berører, finnes derimot betydelige myrarealer innen herredets område, således på Langøya 23,700 dekar, på Hadseløya 11,800 dekar og på Austvågøy 8000 dekar, altså i alt 43,500 dekar myr innen Hadsel herred. Myrene på Langøya og Hadseløya er beskrevet i Medd. fra Det norske myrselskap nr. 4 i år, hvortil henvises. Myrene på Austvågøy vil bli omtalt i en senere artikkel.

Myrene i Vågan herred (Hinnøya).

Bare en mindre del av Vågan herred ligger på Hinnøya, og her finnes ingen større myrstrekninger. Derimot finnes adskillig myr innen herredet på Austvågøy og en del på Store Molla. Disse myrer vil bli beskrevet i en senere oversikt over myrene i Lofoten.

Fig. 4. Fra Kanstadbotn, Lødingen.

Myrene i Lødingen herred (Hinnøya, Tjeldøya og Barøy).

Ifølge den offisielle statistikk utgjør herredets landareal 1013,24 km². Ca. halvparten herav faller på Hinnøya, en mindre del på Tjeldøya, Barøy og en del småøyer, resten ligger på fastlandet. I denne artikkel blir bare myrene på øyene behandlet. Disse myrer utgjør i alt 3080 dekar fordelt med ca. 590 dekar på lyngrik mosemyr, ca. 255 dekar på gressrik mosemyr og ca. 2235 dekar på gressmyrtypen.

Hinnøya: Innen herredet finnes bare et felt av nevneverdig utstrekning, nemlig Kanstadbotn som består av ca. 650 dekar gressmyr. I sammenheng med myrene finnes en hel del sterkt kupert fastmark med stor bjørkeskog. Fastmarken består av strandterrasser og storstenete morener.

Myrene er svakt formuldet med rik gressvegetasjon, dog med en del frisk mose øverst. Dybden er ujevn, oftest mindre enn 1 m, undergrunnen består av sand eller grus. Som dyrkingsjord er dette felt gitt karakteren 3.

Et ca. 50 dekar stort, grunt myrfelt ved Ytterstad, delvis bevokset med bjørkekratt, bør også nevnes, da det kan få betydning som dyrkingsfelt for Ytterstadgårdene.

Tjeldøya: Her ligger ca. 1900 dekar myr, alt innen Lødingen herred. Mesteparten herav er gressmyr, det øvrige myrareal vesentlig gressrik mosemyr. Myrene er konsentrert omkring sydenden av øya, nærmere bestemt mellom Rusvik og Myklebostad, mellom Odden og Tjeldnes og nordøst for Våje.

Det største parti er ved Myklebostad, hvor arealet utgjør hele 1200

dekar. Alt er på kartet avsatt som gressmyr, men små partier er nærmest gressrik mosemyr. Formuldingen er høist forskjellig og dybden liten. Størst dybde har det parti som ligger nærmest Rusvik. Undergrunnen består her av leirblandet sand. Denne del er nu under utparsellering og danner den beste dyrkingsjord innen dette område. Det øvrige areal som ligger rundt vannet, er sterkt utsatt for oversvømmelser, men ved senking av elven vil også denne del kunn enyttiggjøres. Myren er her meget grunn, undergrunnen består av utvasket sand.

Av ganske god kvalitet er det ca. 400 dekar store gressmyrparti mellom Tjeldnes og Odden. Det ligger i svak sydøsthelling og når til en høide av 20 m o. h. På myren vokser en del smått bjørkekratt. Den er vel formuldet og av liten dybde. Nærmest sjøen er undergrunnen leir, lengere oppe sand. Dette er god dyrkingsmyr, undtatt et lite parti midt på feltet som er lyngrik mosemyr.

Nord og øst for Våje er ca. 250 dekar gressrik mosemyr, næsten uformuldet og med en dybde av op til 1,5 å 2 m på sandundergrunn. Denne myr inneholder god strøtorv, og på den nordligste del stikkes noenlunde god brenntorv. For dyrking er den mindre godt egnet.

Barøy: Myrene består overveiende av lyngrik mosemyr, enkelte steder på overgang til lyngmyr. Dessuten finnes smale belter av gressmyr langs bekkefarene. Det samlede myrareal på Barøy er ca. 500 dekar.

Dette er ganske grunne myrer, idet humusdekket ofte er bare 20—30 cm, undtagelsesvis 0,5 m. Undergrunnen består av finsand, til dels med leirblanding.

Myrene er for det meste flate, men med en noe tuet overflate, sjelden finnes gråmose i tuene. De er svakt formuldet og sterkt sammenfiltret til en kompakt matte. Dyrking viser dog noenlunde bra resultat. Midt inne på øya finnes flere små partier hvor dybden er op til 1 m, og her stikkes litt torv.

Myrene i Tjeldsund herred (Hinnøya).

Herredets landareal er 218,12 km². En mindre del herav (ca. 1/9) ligger på fastlandet, som ikke er med i denne oversikt. Det øvrige landareal fordeler sig med ca. halvparten hver på Hinnøya og Tjeldøya. Innen herredets andel av Tjeldøya finnes ingen større sammenhengende myrer.

I Tjeldsund herred på Hinnøya må vi omtale et ca. 700 dekar stort gressmyrparti i Kongsvikdalen, ca. 6 km fra Kongsvik. Myren ligger i 250—300 m o. h. og temmelig avsides. Det er dessuten en ganske grunn og sterkt opstykket myr, som er lite formuldet. Undergrunnen er sand og grus, men flere steder er det ganske grunt til berget. Vesentlig på grunn av den høie beliggenhet må dette myrparti sies å ha liten verdi som dyrkingsjord. Nu beites feltet.

Dyrkingsmuligheter.

Et myrareal på 86,930 dekar (jfr. tabell 1) er en naturherlighet så betydelig at den er vel verd å feste sig ved rent samfundsmessig sett. Størstedelen av disse myrer ligger på Hinnøya. Fordeler vi det her beskrevne myrareal fylkesvis, finner vi at 24,930 dekar ligger i Troms og 62,000 dekar i Nordland fylke.

Dyrkingsmulighetene på de nevnte øyer er ganske store. Av det samlede myrareal er ca. 59,000 dekar karakterisert som god til noe n l u n d e g o d dyrkingsmyr, d. v. s. dyrkingsverd 3 eller bedre. Imidlertid er mulighetene her sterkt avhengig av nye veier. Dette er et så viktig spørsmål for utnyttelsen av den dyrkbare jord på Hinnøya at det bør tas op i sin fulle bredde. For tiden diskuteres ivrig beliggenheten av en hovedvei mellom Sortland (Langøya) og Risøyhamn (Andøya). Denne vei må gå over Hinnøya. Hvilket alternativ som enn seirer i denne strid, kommer man ikke utenom å måtte bygge flere sideveier hvis man skal kunne gjøre sig håp om å få jordbruksmulighetene fullt utnyttet her.

Forsiktig regnet mener vi at det må kunne anlegges minst 300 nye bruk på Hinnøya med omliggende småøyer. Vi har da tatt hensyn til at flere av de bedre myrer ligger høit eller skyggefullt til. På så nordlige breddegrader som det her gjelder bør vises forsiktighet med å anlegge nye bruk i store høider over havet. Det foreligger dessverre få meteorologiske data fra Hinnøya, bare ved en tidligere stasjon i Lødingen har vært foretatt temperaturobservasjoner (1861—1920). Disse viser en normal lufttemperatur av 3,5° C. Midlere antall dager med minimumstemperatur under 0° C. er 154, med andre ord et temmelig kaldt klima.

Hvordan jordbruksmulighetene for øvrig ligger an i dette distrikt, skal vi komme tilbake til i en senere artikkel i forbindelse med omtale av myrene på Lofotøyene.

BRENSSELSKRISSEN I ØIGAREN.

VINDEN SOM KRAFTKILDE.

Av ingeniør G. Mykland.

HELT FRA DE ELDSTE TIDER har menneskene forsøkt å nyttiggjøre sig vindkraften. En av de første anvendelser man festet sig ved, var som drivkraft for båter. Det var således denne drivkraft de gamle vikinger benyttet til sine skuter når de foretok toktet til fremmede land. Denne drivkraft er så siden anvendt ned gjennom årene, og har således vært en medvirkende årsak til at vi har kunnet innta